

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi ulkomaanedustuksen korvauksista

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki ulkomaanedustuksen korvauksista. Uusi laki korvaisi lain ulkomaanedustuksen virkamiehille paikallisten erikoisolosuhteiden perusteella suorittavista korvauksista sekä muista etuuksista. Esityksen tavoitteena on uudistaa ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmää koskeva lainsäädäntö siten, että se täyttää perustuslain asettamat vaatimukset. Samalla tehtäisiin nykyisiin säännöksiin tarpeelliseksi havaittuja säädösteknisiä ja muita muutoksia.

Ehdotetussa laissa säädettäisiin korvauksista, joita maksetaan ulkomaanedustukseen määrätyn ulkoasiainhallinnon virkamiehen ulkomailla suorittamasta työstä ja paikallisista erikoisolosuhteista johtuvien erityisten menojen kattamiseksi. Tällaisia korvauksia ovat paikalliskorotus ja sen lisäksi maksettavat korvaukset, kuten esimerkiksi asuntokorvaus, lasten koulutuskorvaus, muuttokustannusten korvaus ja matkakorvaukset.

Korvaussäädösten rakenne ehdotetaan uudistettavaksi kaksiportaiseksi. Nykyisin asetuksessa määritellyt korvauserusteet nostettaisiin lain tasolle. Korvausten yleiset perusteet määriteltäisiin laissa ja yksityiskohtaiset säännökset korvauksista annettaisiin ulkoasiainministeriön asetuksella lakiin kirjattavien asetuksenantovaltuuksien nojalla. Tavoitteena on teknisesti selkeä ja täsmällinen säädöskokonaisuus.

Ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmä säilyisi sisällöltään pääpiirteissään samanlaisena kuin nykyisin. Asettautumiskorvaus ehdotetaan poistettavaksi erillisenä korvauslajina. Laki myös mahdollistaisi korvausjärjestelmän kehittämisen asetustason säännöksissä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä lokakuuta 2005.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIAALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	4
1. Nykytila.....	4
1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
1.2. Kansainvälinen kehitys ja ulkomaiden lainsäädäntö	5
Ruotsi.....	5
Norja	6
Saksa	7
Alankomaat.....	7
Ranska	7
Euroopan unioni	7
1.3. Nykytilan arviointi.....	8
2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	8
3. Esityksen vaikutukset.....	9
3.1. Taloudelliset vaikutukset	9
3.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	9
4. Asian valmistelu	9
4.1. Valmisteluvaiheet ja -aineisto	9
4.2. Lausunnot.....	9
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	11
1. Lakiehdotuksen perustelut.....	11
1. Luku Yleiset säännökset.....	11
2. Luku Korvaukset	11
3. Luku Erinäiset säännökset.....	14
2. Tarkemmat säännökset ja määräykset.....	14
3. Voimaantulo	15
4. Säättämisjärjestys	15
LAKIEHDOTUS.....	16
ulkomaanedustuksen korvauksista	16
ASETUSLUONNOS	19
ulkomaanedustuksen korvauksista	19
LIITE 1	27
Paikalliskorotusten perusarvot toistaiseksi olevassa virkasuhteessa	27
Paikalliskorotuksen perusarvot määräaikaisessa virkasuhteessa.....	27

LIITE 2	28
Virkanimikkeiden rinnastukset	28
LIITE 3	29
Asemapaikkojen kalleuskertoimet	29
LIITE 4	30
Muuttokuutioiden enimmäismäärät	30
LIITE 5	31
Muuttokorvausten enimmäismäärät	31
LIITE 6	32
Varustautumiskorvausten määrät	32
LIITE 7	33
Edustuskorvausten yksikköhinnat	33
LIITE 8	34
Olosuhdeluokitus ja korvausmäärät	34

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Suurin osa ulkomailla työskentelevistä valtion virkamiehistä on ulkoasiainhallinnon palveluksessa Suomen edustustoissa. Lakiin perustuvalla ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmällä pyritään kattamaan lisäkustannukset, jotka aiheutuvat työskentelystä ulkomailla, ottaen huomioon virkamiehen työtehtävien luonne ulkomaanedustuksessa ja niiden aiheuttamat vaatimukset, paikalliset olosuhteet ja elinkustannukset, perheellisyys sekä muut vastaavat tekijät.

Nykyisin käytössä oleva ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmä perustuu pääosin ulkomaanedustuksen palkkaustoimikunnan vuoden 1974 mietinnön pohjalta laadittuun korvausjärjestelmään, joka saatettiin voimaan vuonna 1976 annetulla lailla ulkomaanedustuksen viran ja toimen haltijain palkkauksesta (317/1976). Kuluneina vuosina korvausjärjestelmään on tehty lukuisia osittaisia uudistuksia. Ulkomaanedustuksen korvausäänöksiä on myös teknisesti uusittu ensin virkamieslainsäädännön muutosten johdosta vuonna 1988 (laki ulkomaanedustuksen virkamiesten palkkauksesta; 346/1988) ja sitten valtioneuvoston toimivallan delegointiin liittyen vuonna 1993.

Ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmästä on nykyisin voimassa seuraavat säädökset:

- laki ulkomaanedustuksen virkamiehille paikallisten erikoisolosuhteiden perusteella suorittavista korvauksista sekä muista etuuksista (651/1993), jäljempänä UE-korvauslaki

- asetus ulkomaanedustuksen virkamiehille paikallisten erikoisolosuhteiden perusteella maksettavista korvauksista (652/1993), jäljempänä UE-korvausasetus

- ulkoasiainministeriön päätös ulkomaanedustuksen virkamiehille paikallisten erikoisolosuhteiden perusteella maksettavista korvauksista (UM:n määräys 31 päivänä tammikuuta 1997, nro 9/1997), jäljempänä UE-korvauspäätös.

Tämän lisäksi asetuksella on säädetty ulkomaanedustuksen virkamiehen omaisuudelle aiheutuneen vahingon korvaamisesta (416/1989).

Valtion virkamiesten palvelussuhteen ehtoista määrätään valtion virkaehtosopimuslain (664/1970) 2 §:n mukaan virkaehtosopimuksella. Lain 2 §:n mukaan ei ulkomaanedustuksen virkamiehille maksettavista korvauksista voida sopia, vaan niistä säädetään lailla. Näin on tapahtunut jo ennen virkaehtosopimuslakia. Lain 5 §:ssä säädetään muun ohessa, että valtiovarainministeriö voi myöntää luvan suorittaa virkamiehelle virkasuhteesta johtuvia muita taloudellisia etuuksia kuin palkkaa.

UE-korvauslaki on sisällöltään erittäin suppea. Lain 1 §:ssä on soveltamisalaa ja korvauserusteita koskeva määritelmä, jonka mukaan paikallisten erikoisolosuhteiden perusteella maksetaan korvauksia ulkomaanedustukseen määrätulle ulkoasiainhallinnon virkamiehelle. Lain 2 §:n nojalla korvauksista määrätään asetuksella säädettyjen yleisten perusteiden mukaisesti ulkoasiainministeriön päätöksellä.

Laissa ei ole määritelty korvauksia tämän tarkemmin. Yleiset korvauserusteet on säädetty asetuksessa, korvausten yksityiskohdat ja määrät ulkoasiainministeriön päätöksessä. Perustuslain 80 §:n mukaisessa säädöshierarkiassa UE-korvausasetus on nykyisin valtioneuvoston asetus ja UE-korvauspäätös ministeriön asetus.

Nykyiseen korvausjärjestelmään kuuluvat korvauslajit ja korvausten perusteet on pääpiirteissään lueteltu UE-korvausasetuksen 1 §:ssä:

"Ulkomaanedustuksen virkamiehille voidaan paikallisten erikoisolosuhteiden perusteella maksaa:

- 1) *paikalliskorotusta* virkamiehen virka-aseman, tehtävän vastuullisuuden, perheellisyiden ja asemamaassa vallitsevien olosuhteiden hänen palkkaukselleen asettamien erikoisvaatimusten johdosta;

- 2) *olosuhdehaittakorvausta* asemapaikassa vallitsevista virkamiehen ja hänen perheen-

jäsentensä terveyteen, turvallisuuteen ja viihtyvyyteen vaikuttavista haitallisista olosuhteista;

3) *asuntokorvausta* ulkoasiainministeriön hyväksymästä asunnosta tai muusta asumisesta aiheutuvista kustannuksista siltä osin kuin ne ylittävät ulkoasiainministeriön vahvistaman virkamieheltä perittävän vuokravastikkeen;

4) *koulutuskorvausta* virkamiehen lapsen koulutuksesta;

5) *edustuskorvausta* työtehtävien hoidon kannalta tarpeellisten tilaisuuksien järjestämisestä aiheutuvista ja muista välittömistä edustustoimintaan liittyvistä menoista;

6) *varustautumiskorvausta* ulkomaanedustukseen ja ulkomaanedustuksessa asema- maasta toiseen siirtymisen edellyttämistä välttämättömistä hankinnoista;

7) *asettautumiskorvausta* ulkomaanedustukseen, ulkomaanedustuksessa asemapaikka- ta toiseen tai ulkomaanedustuksesta kotimaan- han siirtymiseen liittyvistä muista erityisistä menoista; sekä

8) muutto- ja eräiden muiden matkakustan- nusten korvausta."

Tuloverolain (1535/1992) 9 ja 11 §:n mukaan Suomen ulkomaanedustustossa palvele- va lähetettyyn henkilöstöön kuuluva Suomen kansalainen, joka on palvelussuhteessa Suomen valtioon, katsotaan Suomessa asuvaksi ja Suomessa yleisesti verovelvolliseksi. Dip- lomaattisia suhteita koskevan Wienin yleis- sopimuksen (SopS 4/1970) ja konsulisuhteita koskevan Wienin yleissopimuksen (SopS 50/1980) mukaan edustuston lähetettyyn henkilökuntaan kuuluvat virkamiehet ovat asemamaassa vapautettuja tehtävästään saa- dusta palkkatulosta perittävistä veroista.

Tuloverolain 76 §:n mukaan "ulko- maanedustuksessa palvelevan tai muun Suo- men valtioon palvelussuhteessa olevan, ul- komaille sijoitetun henkilön paikalliskorotus tai valtion maksama muu ulkomaille suori- tusta työstä tai paikallisista erikoisolosuhteis- ta johtuvien erityisten menojen kattamiseksi tarkoitettu korvaus" ei ole veronalaista tuloa. Ulkomaanedustuksen korvaukset ovat tämän määritelmän ja vakiintuneen verotuskäytän- nön mukaan Suomessa yleisesti verovelvolli- sen osalta verottomia.

Poikkeuksen muodostaa edustuston päälli-

kön asuntoetu, joka on verotettava luon- taitetu. Oikeus asuntoetuun ei olekaan luon- teeltaan korvaus, vaan "muu etuus", mikä il- menee UE-korvauslain nimikkeessä.

Noin 95% ulkomaanedustuksessa toimivis- ta virkamiehistä on ulkoasiainhallinnon vir- kasuhteissa. Ulkoasiainhallinnon korvausjär- jestelmää käytetään soveltuvin osin myös sotilasasiamiesten palvelussuhteissa ja tietyissä muissa puolustusvoimien kansainvälisissä tehtävissä. Tästä on säädetty puolustusvoi- mista annetun lain (402/1974) 8 d §:ssä. Myös teknologian kehittämiskeskus (Tekes) soveltaa samaa järjestelmää. Soveltamista koskeva säännös on teknologian kehittämis- keskuksesta annetun asetuksen (467/1993) 15 §:ssä.

Muiden valtion virkamiesten, jotka lähete- tään virastonsa tai muun viraston varoin hoi- tamaan työtehtäviä ulkomaille, korvauksista päättää virkaehtosopimuslain edellä mainitun säännöksen nojalla valtiovarainministeriö.

1.2. Kansainvälinen kehitys ja ulkomai- den lainsäädäntö

Ulkoasiainhallintojen ulkomaankorvausjär- jestelmät perustuvat yleensä ns. lisäkustan- nusajatteluun. Henkilölle maksetaan hänen siirtyessään lähetettyinä ulkomaanedustuk- seen kotimaan palkkatason mukaan määräy- tyvä peruspalkka ja ulkomaille asumisesta ja työskentelystä aiheutuvat lisäkustannukset korvataan yleensä erikseen verovapailta kor- vauksilla. Se, kuinka korvattavat lisäkustan- nukset määritellään, eroaa jonkin verran eri järjestelmissä. Osa korvauksista suoritetaan todellisten kustannusten mukaan ja osa taas kiinteinä rahamääräisinä erinä. Perheellisyys huomioidaan useimmissa järjestelmissä kus- tannuksia korottavana tekijänä.

Ruotsi

Ruotsin ulkoasiainhallinnon korvausjärjes- telmä perustuu sopimukseen U-ALFA (Avtal om anställningsvillkor för arbetstagare vid utrikesförvaltningen under utlandssta- tionering, 1.1.2002) ja on ollut nykyuodos- saan voimassa vuodesta 1991 lukien muuta- mia muutoksia lukuun ottamatta.

Lähtökohtana on korvata ulkomaanedustuksessa toimimisesta aiheutuvat lisäkustannukset. Tähän sisältyy ajatus laajentuneesta velvollisuudesta huolehtia perheestä, kun puolison tulot jäävät pois ulkomaille muuttamisen vuoksi. Korvattavia lisäkustannuksia aiheutuu taloudenhoidosta, liikenteestä, asemapaikan etäisyydestä johtuvasta yhteydenpidosta kotimaahan, palveluista, vapaa-ajanvietosta, kontakteista, edustamisesta ja vaatteista sekä asemapaikan hintatasosta. Korvauksien suuruuteen vaikuttaa tehtävien luonne, edustusvelvollisuuden laajuus ja virkamiehen perheellisyys.

Puolisokorotus on sidottu Ruotsin valtion palkkatasoon ja määräytyy prosenttiosuutena keskipalkoista. Puolisokorotuksen maksamisen edellytyksenä on puolison seuraaminen mukana asemapaikalle. Lapsikorotuksen suuruus riippuu lapsen olinpaikasta ja siitä, onko virkamies yksinhuoltaja.

Lasten koulutuksesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset korvataan peruskoulun, lukion ja lukiota vastaavan keskiasteen opetuksen osalta. Kustannuksia korvataan sen lukuvuoden alusta, jonka aikana lapsi täyttää 5 vuotta sen lukuvuoden loppuun, jonka aikana lapsi täyttää 19 vuotta. Esikoulun kustannukset voidaan korvata jo 4-vuotta täyttäneiden osalta.

Ulkomaanedustuksen virkamiehille korvataan asumisesta aiheutuvat kustannukset verovapaasti ilman omavastuuosuutta. Asumiskustannukset korvataan hyvin samantyyppisten periaatteiden mukaisesti kuin Suomen nykyjärjestelmässä.

Olosuhdehaittaluokitus vastaa Suomen luokitusta. Olosuhdehaittajärjestelmään sisältyy myös vuosittain 1–2 erikseen korvattavaa huoltomatkaa sekä perheettömien virkamiesten ylimääräiset kotonakäyntimatkat.

Muita korvattavia matkoja ovat virkamielen ja mukana seuraavien perheenjästen vuosittaiset kotilomamatkat sekä tapaamismatkat, joita korvataan vuodessa kaksi lapselle ja kolme puolisolle. Muuttomatkat asemapaikalle ja takaisin korvataan.

Muuttokustannukset korvataan laskutusta vastaan muutto-oikeuden puitteissa. Tämän lisäksi virkamiehelle maksetaan varustautumiskorvausta vastaava kertaluontoinen muuttokorvaus, ns. verhoraha, jonka suuruus mää-

räytyy prosenttiosuutena kuukausiansioista asemapaikalla.

Vuoden 2002 alusta voimaan tullutta ns. URA-sopimusta (Avtal om utlandskontrakt och riktlinjer för anställningsvillkor vid tjänstegöring utomlands, 1.1.2002) sovelletaan muihin valtion palveluksessa ulkomailla oleviin kuin ulkoasiainhallinnon ja kehitys-yhteistyöhallinnon palveluksessa oleviin. Ruotsin tuloverolaissa U-ALFA -sopimuksessa sovitut korvaukset ovat säädetty verovapaiksi, kun taas URA-sopimuksessa sovittujen korvausten verovapautta on rajoitettu.

Norja

Norjan ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmä perustuu sopimukseen kuten Ruotsinkin järjestelmä. Korvausten perusteena on tehtäviin ja virkanimikkeisiin pohjautuva viisiportainen jaottelu, jossa edustusvelvollisuudella on keskeinen merkitys. Paikalliskorotuksilla on tarkoitus korvata kustannuseriä kuten auton käyttö ja liikenne, kotiapulaisen palkkaus, kestokulutushyödykkeiden hankinta ja ylläpito, vaatteet ja jalkineet, lomat, vapaa-aika ja urheilu, eräät lääkäri- ja lääkekulut, vakuutukset sekä posti- ja rahtikustannuksia.

Lasten koulutuksesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset korvataan sen kalenterivuoden alusta, jonka aikana lapsi täyttää 6 vuotta sen lukuvuoden loppuun, jonka aikana lapsi täyttää 19 vuotta.

Asumisesta aiheutuvat kustannukset korvataan verovapaasti ilman omavastuuosuutta. Asumiskustannukset korvataan samantyyppisten periaatteiden mukaisesti kuin Suomen nykyjärjestelmässä.

Olosuhdehaittakorvaus on määrältään huomattavasti Suomen ja Ruotsin tasoa korkeampi, mutta erillisiä huoltomatkoja ei korvata, vaan korvaus on tarkoitettu myös matkustamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

Kotilomamatkat korvataan vuosittain. Muutot ja muuttomatkat korvataan laskua vastaan. Varsinaista muuttoon liittyvää varustautumiskorvauksen luonteista korvausta ei järjestelmään sisälly. Sen sijaan virkamiehelle voidaan maksaa asettautumiskustannuksiin ennakkoa enintään NOK 300 000.

Takaisinmaksu tapahtuu kuukausierinä korkeintaan 3 vuoden aikana.

Saksa

Saksan ulkoasiainhallinnon ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmä perustuu lakiin. Lähtökohtana on, että 60 % peruspalkasta lisineen, paikalliskorotuksesta ja lapsikorotuksesta kulutetaan asemapaikalla, jolloin ostovoimatasaus vaikuttaa tähän osuuteen. Paikalliskorotuksen määrittelyyn asemapaikat on jaettu 12 vyöhykkeeseen, jotka määräytyvät asemapaikan sijainnin ja olosuhteiden mukaan.

Puolisokorotuksen suuruuteen vaikuttaa puolison mukana seuraaminen ja työskentely. Lapsikorotusta maksetaan silloin, kun lapsi on joko asemamaassa tai muualla ulkomailla tai kotimaassa ilman että toinen vanhemmista asuu kotimaassa.

Lasten kohtuulliset koulutuskustannukset korvataan. Lastentarhamaksut korvataan 4-vuotta täyttäneiden osalta. Kustannusten kohtuullisuutta harkittaessa lähtökohtana on asemapaikan saksalainen koulu ja ne kustannukset, jotka Berliinin kaupungin julkinen koulujärjestelmä kattaa. Koulumatkojen osalta on omavastuusuutena koululaisten vuosilippu Berliinissä.

Korvattavien asumiskustannusten suuruus määräytyy prosenttiosuutena virkamiehen palkasta ja paikalliskorotuksesta. Täysimääräisesti korvataan asumiskustannukset, jotka ovat korkeintaan 18 % virkamiehen palkasta ja ulkomaanisistä. Ylimenevästä osasta korvataan 90 %. Jos kuitenkin on kyseessä poikkeuksellisen kallis asemapaikka, täysimääräisesti korvattavien asumiskustannusten kattona on 20–22 % palkasta ja ulkomaanisistä.

Alankomaat

Alankomaiden ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmä perustuu lainsäädäntöön.

Järjestelmä koostuu palkkaustasosta riippuvista eristä, joita ovat kuljetuskorvaus, kotitaloushenkilöstöllisiä ja passiivisen edustamisen lisä sekä paikalliskorotuksesta, joka on riippuvainen palkkauksen lisäksi asemapaikasta ja perheellisyydestä.

Paikalliskorotuksen suuruuteen vaikuttaa asemapaikan hintatason lisäksi asemapaikan olosuhteet ja etäisyys Alankomaista. Paikalliskorotus maksetaan korotettuna mukana seuraavan puolison ja lasten osalta.

Paikalliskorotuksen ostovoimatasauksen suorittamiseksi asemapaikat jaetaan kolmeen kategoriaan paikallisten hankintamahdollisuuksien sekä virkistysmahdollisuuksien mukaan. Ostovoiman tasaus tehdään sitä pienempään osaan paikalliskorotuksesta mitä huonommat hankintamahdollisuudet asemapaikalla on.

Ranska

Ranskan ulkoasiainhallinnon ulkomaan-korvausjärjestelmä perustuu asetukseen. Korvausjärjestelmä on rakenteeltaan samantyyppinen kuin edellä kuvatut järjestelmät. Erityispiirteenä Ranskan järjestelmässä on kiinteänä euromääräisenä summana ilman tiilisyvelvollisuutta maksettava muuttokorvaus, jonka suuruus lasketaan virka-aseman ja perheeseen pohjalta määräytyvän muutto-oikeuden perusteella. Laskentaperusteena on muutto-oikeuden mukainen lentokuljetus, jonka lisäksi huomioideen paikalliskulut.

Euroopan unioni

Euroopan unionin virkamiesten palkkaus muodostuu perheellisillä peruspalkan lisäksi kotitalouslisästä (+5%), jos puoliso tai lapsi asuu virkamiehen työskentelypaikkakunnalla, ja mahdollisesta lapsikorotuksesta. Mikäli virkamies muuttaa toisesta maasta työskentelypaikkakunnalle, maksetaan ulkomaanlisää (+16%). Veroja maksetaan EU:lle kaikesta muusta kuin lapsikorotuksesta.

Mikäli virkamiehen asemapaikka on muu kuin Bryssel tai Luxemburg, otetaan asemapaikan hintataso huomioon palkassa ja korvauksissa elinkustannusindeksillä. EU:n ulkopuolella olevassa asemapaikassa voi virkamies nostaa korkeintaan 80 % palkastaan korvauksineen asemapaikan valuutassa. Tähän käytännössä asemapaikalla käytettävään osuuteen sovelletaan paikallista elinkustannusindeksiä.

Olosuhdehaitallisia voidaan maksaa 10, 15, 20 25 tai 35 % palkkauksesta.

Lasten koulutuksesta aiheutuvat kustannukset korvataan. Muutto ja muuttomatkat sekä kotilomamatkoja korvataan koko perheelle.

Asettautumiskorvausta maksetaan muuton yhteydessä. Korvaus vastaa suuruudeltaan kahta kuukausipalkkaa.

Euroopan unionilla ei ole nyt esillä olevia korvauksia koskevaa yhteisölaainsäädäntöä.

1.3. Nykytilan arviointi

Lakiin perustuva ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmä on tarpeellinen ja rakenteeltaan edelleen pääosin toimiva. Vuonna 2000 voimaan tullut perustuslaki kuitenkin vaatii korvaussäädösten rakenteen uudistamista.

Perustuslain 80 §:n mukaan yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista on säädettävä lailla. Tästä seuraa, että korvausjärjestelmän perusteita koskevat säännökset on annettava lain tasoisena. Perustuslain 80 § edellyttää myös, että valtioneuvoston tai ministeriön asetuksella annettavat tarkemmat säännökset perustuvat laissa annettuun täsmälliseen ja tarkkarajaiseen asetuksenantovaltuuteen.

Säädösten hierarkisen rakenteen uudistus merkitsee käytännössä, että korvausjärjestelmästä on säädettävä kokonaan uusi laki. Samalla on tarpeen tarkastella sekä järjestelmää kokonaisuutena että sen yksityiskohtia ja tehdä tarpeelliseksi havaitut muutokset.

Järjestelmän sisältöön, korvausperusteisiin ja -määriin ei ole tarpeellista tehdä suuria muutoksia. Lokakuun alussa 2003 käyttöön otettu tehtävien vaativuuteen perustuva palkkausjärjestelmä kuitenkin asettaa vaatimuksia eräiden korvauserien perusteiden muuttamiseen. Ulkoasiainministeriö työnantajana on kuitenkin katsonut aiheelliseksi järjestelmän kehittämisen toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten johdosta. Perinteinen elinaikainen ura ulkoasiainhallinnossa ei enää houkuttele työmarkkinoilla aikana, jona myös yritysmaailma tarjoaa mielenkiintoisia mahdollisuuksia kansainväliselle uralle tai yksittäisille ulkomaankomennuksille. Turvataksaan parhaan mahdollisen henkilöstön rekrytoinnin ja pysyvyyden sekä ulkoasiainhallinnon toimivuuden kannalta välttämättömän siirtymisvalmiuden ulkoasiainhallinto

tarvitsee aiempaa kilpailukykyisemmän ja erilaisiin yksilöllisiin tarpeisiin ja perhetilanteisiin paremmin soveltuvan korvausjärjestelmän.

Puolison asema työmarkkinoilla ulkomaanedustuksessa ja sen jälkeen kotimaassa on haaste ulkoasiainministeriölle työnantajana. Toinen aivan erityyppinen haaste on yleinen turvallisuustilanne maailmassa. Virkamiesten ja heidän perheittensä turvallisuuteen ja viihtyvyyteen on kiinnitettävä aiempaa suurempaa huomiota.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on uudistaa ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmää koskeva lainsäädäntö siten, että se täyttää perustuslain asettamat vaatimukset. Lain tasoisten säännösten tarkoituksena on määritellä korvausjärjestelmän perusteet selkeästi ja virkamiehen oikeusturvan kannalta hyväksyttävällä tavalla. Lain tulee muodostaa vankka mutta tulevaisuuden tarpeita varten joustava perusta yksityiskohtaiselle sääntelylle asetustasolla. Tavoitteena on teknisesti selkeä ja täsmällinen säädöskokonaisuus.

Korvaussäädösten rakenne esitetään uudistettavaksi kaksiportaiseksi siten, että uusi laki ulkomaanedustuksen korvauksista ja sen nojalla annettava ulkoasiainministeriön asetus korvaisivat aiemman lain, asetuksen ja ulkoasiainministeriön päätöksen. Nykyisin asetuksessa määritellyt korvausperusteet nostettaisiin lain tasolle. Korvausten yleiset perusteet määriteltäisiin laissa ja yksityiskohtaiset säännökset korvauksista annettaisiin ulkoasiainministeriön asetuksella lakiin kirjattavien asetuksenantovaltuuksien nojalla.

Muutoksena korvausjärjestelmän yksityiskohtiin lain tasolla ehdotetaan asettautumiskorvauksen poistamista korvauslajina. Asettautumiskorvauksella katetaan maasta toiseen siirtymiseen liittyviä muita kustannuksia kuin suoranaisia muuttotavaran käsittely- ja matkakustannuksia. Uudistetussa järjestelmässä nämä kustannukset voitaisiin kattaa laskennallisena osana paikalliskorotuksessa.

Muutoksena yksityiskohtiin lain tasolla ehdotetaan myös, että muun kuin edustuston päällikön asuntokorvauksen osana olleen

kaavamaisesti prosentiosuutena palkan ja paikalliskorotuksen perusteella määräytyvän vuokranvastikkeen perimisestä luovuttaisiin. Uudistuksessa virkamiehelle maksettavaa paikalliskorotusta määriteltäessä otetaan huomioon sitä alentavana tekijänä nykyinen vuokranvastike eli virkamiehen omavastuuosuus asumiskustannuksista. Näin säästettäisiin korvausjärjestelmän hallinnointiin käytettyä aikaa ja työvoimaa.

Ehdotettu laki ei sisällä nykyisessä laissa olevaa säännöstä edustuston päällikön vapaasta asunnosta. Kysymyksessä ei ole korvaus vaan muu etuus eikä siitä tarvita säännöstä ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmää koskevaan erityislakiin. Asuntoetu säilytetään, mutta sen oikeudellinen perusta olisi yleisessä lainsäädännössä. Tältä osin tarkoituksena on selkiyttää lain soveltamisalaa.

UE-korvauslain nojalla annetulla asetuksella on nykyisin erikseen säädetty ulkomaanedustuksen virkamiehen omaisuudelle aiheutuneen vahingon korvaamisesta tapauksissa, joissa vahinkoa ei ole voitu kattaa vakuutuksin. Säännökset vakuutusta täydentävästä korvauksesta esitetään sisällytettäväksi uuteen lakiin ja ulkoasiainministeriön asetukseen, jolloin myös nämä korvaukset ovat osa yhtenäistä korvausjärjestelmää.

Muilta osin korvausjärjestelmän kehittäminen voitaisiin toteuttaa asetustason säännöksissä. Suunniteltuja sisällöllisiä muutoksia ovat muun muassa eräiden korvauslajien kohdalla siirtyminen käytännön syistä laskutusta vastaan korvattavista kuluista laskennalliseen kertakorvaukseen. Tehtävien vaativuuteen perustuva palkkausjärjestelmä otetaan huomioon korvauserien luokittelussa siten, että nykyiset virkanimikkeisiin ja A-palkkaluokkiin perustuvat luokitukset ja ryhmittelyt muutetaan osin virkanimikkeisiin ja osin tehtävien asettamiin vaatimuksiin perustuviksi.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Ehdotetussa laissa olevilla valtuutuksilla annettavasta asetuksesta on arvioitu aiheutuvan noin 415 000 euron kustannuslisäys vuotasolla ulkoasiainhallinnon toimintameno-

hin laskettuna ulkomaanedustuksen nykyisellä henkilöstörakenteella ja hintatasolla. Lisäys aiheutuu siitä, että ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmää koskevien säädösten uudistamisen yhteydessä suunnitellaan tarkistuksia myös korvausmääriin. Lisäys on tarkoitettu kattamaan menokehysten puitteissa siten, että ulkomaanedustuksen henkilöstön asunnoista ja muita edustustojen toimintamenoissa olevia pienempiä kustannuseriä alennetaan kustannuksia vastaavalla euromäärällä.

3.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Ehdotetulla lailla säädettäisiin korvauksista, joita maksetaan ulkomaanedustukseen määrätyn ulkoasiainhallinnon virkamiehen ulkoilla suorittamasta työstä ja paikallisista erikoisolosuhteista johtuvien erityisten menojen kattamiseksi. Lakiin sisältyisivät nykyisin asetuksessa olevat säännökset korvausjärjestelmän perusteista. Korvauserustaiden nostaminen lain tasolle ja säännösten selkiyttäminen parantaisivat virkamiesten oikeusturvaa. Ministeriöön uudistus tuo päätösvallan siirtämisen ja korvauslajien yksinkertaistamisen myötä henkilöstösäästöjä yllimenokauden jälkeen.

4. Asian valmistelu

4.1. Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Esitys perustuu ulkoasiainministeriön 1 päivänä maaliskuuta 2002 asettaman ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmän uudistamistarpeita selvittäneen työryhmän muistioon, joka annettiin 11 päivänä kesäkuuta 2004. Työryhmässä oli ulkoasiainministeriön lisäksi edustettuna valtiovarainministeriö, sisäasiainministeriö, puolustusministeriö, pääesikunta, kauppa- ja teollisuusministeriö sekä ulkoasiainhallinnon virkailijayhdistys UHVY ry.

Esitys on valmisteltu ulkoasiainministeriössä.

4.2. Lausunnot

Ulkoasiainministeriö pyysi esitysluonnoksesta lausunnot tasa-arvokysymysten osalta

sosiaali- ja terveysministeriöltä ja erityisesti verotuskysymysten osalta valtiovarainministeriöltä sekä ulkoasiainhallinnon virkailijayhteistykseltä ja puoliso yhdistykseltä. Lausunnon antoi myös maa- ja metsätalousministeriö.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1. Luku Yleiset säännökset

1 §. *Soveltamisala.* Lain soveltamisalasta säädetäisiin 1 §:ssä. Säännöksessä soveltamisala rajattaisiin virasto- ja henkilöulottuvuuden suhteen samalla tavalla kuin nykyisessä laissa siten, että kohteena ovat ulkoasiainhallinnon virkamiehet, jotka on määrätty työskentelemään ulkomaanedustustossa. Lakia ei siis sovellettaisi muihin viranomaisiin palvelussuhteessa oleviin virkamiehiin, jotka työskentelevät ulkomaanedustuksen toimipaikoissa. Ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmän soveltaminen näihin henkilöstöryhmiin edellyttäisi, että siitä säädetään muussa laissa.

Soveltamisalaa koskeva säännös sisältäisi myös yleisen määritelmän korvausperusteista. Tältä osin määritelmää ehdotetaan muutettavaksi siten, että se on tarkemmin yhdenmukainen tuloverolain 76 §:ssä olevan korvausten verovapautta koskevan määritelmän kanssa.

2 §. *Määritelmät.* Lain 2 § sisältäisi korvausjärjestelmässä keskeisten käsitteiden määritelmiä.

Voimassa olevassa ministeriön päätöksessä olevan määritelmän mukaan puolisolalla tarkoitetaan aviopuolisoa, joten puolisoa koskevat korvaukset edellyttävät avioliittoa.

Rekisteröidyt parisuhteet rinnastetaan avioliittoon ilman eri mainintaa niitä koskevan lainsäädännön nojalla.

Samanaikaisesti 2 kohdassa säädetäisiin virkamiehen lapsesta. Momentin 2 kohdan b alakohdan mukaan lapsen käsite kattaisi virkamiehen puolison lapset vain jos lapsi asuu tai on asunut virkamiehen kanssa samassa taloudessa. Muilta osin lasta koskevien määritelmien sisältö olisi sama kuin nykyisin.

Asemapaikalla tarkoitettaisiin ulkoasiainhallintolain (204/2000) 11 §:n mukaista edustuston sijaintipaikkaa, joka on määritelty Suomen ulkomaanedustuksen sijaintipaikoista annetulla tasavallan presidentin asetuksella (262/2000). Asemamaalla tarkoitettaisiin valtiota, jossa edustusto sijaitsee.

3 §. *Ratkaisuvalta.* Säännös ratkaisuvallasta nostettaisiin lain tasolle. Sisällöltään se vastaisi nykyistä tilannetta. Korvausten myöntämisestä päättäisi ulkoasiainministeriö, jollei ratkaisuvallata ole ulkoasiainministeriön asetuksella annettu edustustolle.

2. Luku Korvaukset

Ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmän voidaan katsoa jakautuvan rakenteellisesti kahteen osaan, yleisenä ulkomaankorvauksena maksettavaan paikalliskorotukseen ja sitä täydentäviin erityiskorvauksiin. Paikalliskorotusta maksetaan yleiskorvauksena ulkomaantyön aiheuttamista lisäkustannuksista, mutta muita korvauksia vain, jos niitä koskevat erityiset edellytykset täyttyvät.

Mainittu rakenteellinen kahtiajako ilmenee ehdotetun lain pykäläjaottelussa. Paikalliskorotuksesta ehdotetaan säädetäväksi 4 §:ssä ja muista korvauksista 5 §:ssä. Lähtökohtana on, että paikalliskorotus ja sitä täydentävät erityiskorvaukset eivät ole perusteiltaan päällekkäisiä.

Korvausten yleisistä määräytymisperusteista ehdotetaan säädetäväksi 6 §:ssä. Asetuksenantovaltuudesta tarkempien säännösten antamiseksi ulkoasiainministeriön asetuksella säädetäisiin 9 §:ssä. Ehdotuksessa on otettu huomioon perustuslain 80 §:n, jonka mukaan lailla on säädetävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista.

4 §. *Paikalliskorotus.* Paikalliskorotus on korvaus, jota maksetaan ulkomailla työskentelystä ja oleskelusta johtuvien lisäkustannusten kattamiseksi. Lisäkustannukset voivat aiheutua esimerkiksi yksittäisten kulutuserien kotimaata korkeammista hinnoista tai kotimaasta poikkeavasta kulutustarpeesta. Korvauksen perusteissa otetaan huomioon edustuston sijaintialueella vallitsevat olosuhteet.

Ehdotettu säännös vastaa sisällöltään nykyistä asetuksessa olevaa säännöstä. Paikalliskorotuksen yksityiskohtaisista laskentaperusteista ja määrästä säädetäisiin ulkoasiainministeriön asetuksella.

Kysymys on yleiskorvauksesta, jonka perusteena eivät ole tietyt todelliset kulut, vaan

laskennalliset kustannustekijät. Tämän tyyppisen korvauksen määräytymisperusteita olisi käytännössä mahdotonta määritellä ehdottoman tarkasti. Käytössä olevan korvausjärjestelmän taustaksi kuitenkin hankitaan jatkuvasti tilastotietoja hinnoista, kulutustottumuksista ja muista vastaavista tekijöistä.

Nykyisin paikalliskorotus muodostuu virkanimikkeen ja palkkausluokan mukaisesta perusarvosta, joka kerrotaan asemapaikan hintatasoon perustuvalla kalleuskertoimella ja valuuttakurssit huomioon ottavalla valuuttakertoimella. Paikalliskorotuksessa huomioidaan perheellisyys siten, että lapsista maksetaan lapsikorotusta ja mukana seuraavasta puolisoista puoliskorotusta.

Uudistetussa järjestelmässä paikalliskorotus määräytyisi virkanimikkeen sekä tehtävän asettamien erityisten vaatimusten mukaisesti. Paikalliskorotukseen on tarkoitus laskennallisesti sisällyttää asettautumiskorvaus, joka siis poistuisi erillisenä korvauslajina. Asettautumiskorvauksella katetaan nykyisin siirtymiseen liittyviä muita kustannuksia kuin suoranaisia muuttotavaran käsittely- ja matkakustannuksia.

5 §. *Erityiskorvaukset.* Lain 5 §:ssä säädetäisiin erityiskorvauksista, joita voidaan maksaa paikalliskorotuksen lisäksi, jos korvausta koskevat laissa ja asetuksessa määritellyt edellytykset täyttyvät. Pykälä sisältäisi erityiskorvausten lajit ja niiden perusteet. Tarkemmat säännökset korvauksista annettaisiin 9 §:n nojalla annettavalla ulkoasiainministeriön asetuksella.

1) *Varustautumiskorvausta* koskeva säännös vastaisi nykyistä asetuksessa olevaa säännöstä. Varustautumiskorvausta maksetaan välttämättömiä hankintoja varten siirryttäessä ministeriöstä ulkomaanedustukseen tai asemamaasta toiseen.

Varustautumiskorvaus on tarkoitettu käytettäväksi sellaisiin ulkomailla asumisesta ja ulkomaanedustuksessa työskentelystä johtuviin siirtymisvaiheissa tehtäviin hankintoihin kuten esimerkiksi auto, huonekalut, astiastot sekä muu kodin sisustus ja varustus.

Auton käyttö on välttämätöntä useimmilla asemapaikalla joko viran hoitoon liittyen tai paikallisista olosuhteista johtuen. Lisäkustannuksia aiheutuu asuntoon hankitusta sisustuksesta ja kotitalouskoneista, joita ei

mahdollisesti voida siirtää seuraavaan asemapaikkaan tai laitteita ei voi erilaisista käyttöjärjestelmistä johtuen siellä käyttää. Usein toistuvat muutot kuluttavat kotiirtaimistoa normaalia enemmän. Myös edustusvelvollisuus luo tarvetta lisähankintoihin kotimaahan verrattuna.

2) Muutosta aiheutuneiden kustannusten korvaamista (*muuttokorvaus*) koskeva säännös vastaa nykyistä asetuksessa olevaa säännöstä. Lähtökohtana on, että virkamies voi kuljettaa asemapaikalle henkilökohtaista matkatavaraa ja kotiirtaimistoa sillä asunnot vuokrataan pääsääntöisesti kalustamattomina. Muuttokorvauksella on tarkoitettu katettavaksi kaikki muuttoon liittyvät kulut, kuten tavarankorotus ja suojaus, lyhytaikainen varastointi, kuljettaminen, aukipurkaminen ja vakuuttaminen.

3) *Asuntokorvauksena* maksettaisiin korvausta virkamiehen ja mukana seuraavien perheenjäsenten asumisesta asemapaikalla aiheutuvista kohtuullisista kustannuksista. Asumiskustannusten korvausperusteet olisivat samat kuin nykyisin.

Tarkoituksena on turvata virkamiehelle perheineen kaikissa asemapaikoissa kohtuullinen asumistaso, ottaen huomioon tehtävän asettamat vaatimukset, kuten mahdollinen edustusvelvollisuus. Virkamieheltä peritään voimassa olevassa ue-korvausjärjestelmässä omavastuuosuutena asumiskuluista vuokranvastike, joka määräytyy kaavamaisesti prosentiosuutena virkamiehelle maksettavasta palkasta ja paikalliskorotuksesta (12,5 % kiinteästä palkasta ja 20 % paikalliskorotuksesta).

Vuokranvastikkeesta luovutaan niin, että paikalliskorotusta määriteltäessä alentavana tekijänä huomioidaan nykyinen omavastuuosuus eli peruspalkasta ja paikalliskorotuksesta vuokranvastikkeena perityt lisääntyneet kustannukset, joiden on voitu katsoa vastaavan asuntoedun arvoa.

4) Ehdotettu säännös lapsen koulutuksesta aiheutuvien kustannusten korvaamisesta (*koulutuskorvaus*) vastaa nykyistä säännöstä.

Virkamiehen työhyvinvoinnin kannalta on toivottavaa, että perhe seuraisi hänen mukanaan asemapaikalle ja että lasten koulunkäynti vieraassa kulttuurissa ja kieliympäristössä olisi mahdollisimman sujuvaa. Koulu-

tuskustannukset ovat useissa asemapaikoissa niin korkeat, ettei mukanaseuraamiselle olisi teoreettisiakaan mahdollisuuksia, ellei koulu- tus olisi työnantajan kustantamaa.

Suomessa vakinaisesti asuva lapsi on perusopetuslain (628/1998) mukaan oppivelvollinen. Virkamiehen mukana seuraavalle lapselle kustannetaan suomalaista koulujärjestelmää mahdollisimman hyvin vastaava perus- ja lukiotason opetus tai ammatillinen peruskoulutus. Koulutuskorvauksella kate- taan esikoulu-, peruskoulu- ja lukio- opetuksen tai ammatillisen perusopetuksen kohtuulliset kustannukset.

5) *Matkakorvausta* koskevat säännökset vastaisivat nykyisiä asetuksessa olevia sää- nöksiä. Korvaus kattaa muuttomatkat, koti- lomamatkoja Suomeen, tapaamismatkoja perheen asuessa asemamaan ulkopuolella, sukulaisen kuolemantapauksen sattua Suomeen tehtävät matkat sekä virkamiehen palkkaaman kotiapulaisen matkoja.

6) *Edustuskorvauksia* koskeva säännös vastaisi nykyistä asetuksen säännöstä. Edus- tustyö on oleellinen osa virkamiehen ulko- maantyötä. Sen kautta vahvistetut kontaktit ja myönteinen yhteistyöilmapiiri ovat arvok- kaita työvälineitä.

7) *Olosuhdekorvaus* on korvaus asemapai- kalla vallitsevista terveyteen, turvallisuuteen ja viihtyvyyteen vaikuttavien olosuhteiden lievittämisestä aiheutuvia lisäkustannuksia. Olosuhdekorvausta suoritetaan vain osassa edustustoja voimassa olevan olosuhdeluoki- tuksen mukaisesti. Ehdotettu säännös vastaa sisällöltään nykyistä asetuksessa olevaa säännöstä.

Nykyjärjestelmään kuuluvat matkakorva- uksella katettavat huoltomatkat on tarkoitus poistaa erillisenä korvauslajina ja sisällyttää olosuhdekorvaukseen, johon ne perusteeltaan kytkeytyvät (matkakorvauksista ks. ed. 5 kohta). Huoltomatkojen tarkoituksena on ol- lut lieventää asemapaikan olosuhteita mah- dollistamalla virkamiehen ja hänen mukana seuraavien perheenjäsentensä matkustaminen lähimpään sellaiseen kohteeseen, jossa olo- suhteet ovat paremmat joko ilmansaasteiden, tavaroiden saatavuuden, turvallisuuden tms. kannalta.

8) Säännös *vakuutusta täydentävästä kor- vauksesta* ehdotetaan sisällytettäväksi uuteen

lakiin, jossa se muodostaisi yhden erityis- korvauslajin osana yhtenäistä korvausjärjes- telmää. Sisällöltään korvausta koskeva sään- nös pysyisi ennallaan. UE-korvauslain nojal- la annetulla asetuksella on nykyisin erikseen säädetty ulkomaanedustuksen virkamiehen omaisuudelle aiheutuneen vahingon korvaa- misesta tapauksissa, joissa vahinkoa ei ole voitu kattaa vakuutuksin. Korvausten mak- saminen on käytännössä poikkeuksellista.

6 §. *Korvausten yleiset määräytymisperusteet.* Lain 6 §:ään ehdotetaan otettavaksi kor- vausten yleisiä määräytymisperusteita kos- keva säännös, joka kattaisi 4 ja 5 §:ssä sää- dettävät korvauslajit. Keskittämällä korvaus- ten yleiset määräytymisperusteet yhteen py- kälään vältetään toistamista niitä kutakin korvauslajia koskevassa säännöksessä. Tällä ratkaisulla pyritään myös selkiyttämään kor- vausperusteita ja korostamaan perusteiden yhtenäisyyttä.

Ehdotetun säännöksen mukaan yleisiä määräytymisperusteita ovat korvauslajin mukaiset todelliset tai laskennalliset menot, virkamiehen tehtävän asettamat vaatimukset, toimikauden pituus, virkamiehen perheelli- syys ja asemapaikan olosuhteet. Säännös määritteli lain tasolla korvausten määritte- lyssä huomioon otettavat tekijät ja muodos- taisi siten yhdessä 4 ja 5 §:n korvauslajikoh- taisten säännösten kanssa perustan ulkoasi- ainministeriön asetuksella annettaville tar- kemmille säännöksille.

7 §. *Edunsaaja.* Pykälässä säädettäisiin sii- tä, kuka on edunsaajana oikeutettu tässä lais- sa säädettyihin korvauksiin. Vastaavaa sel- keää säännöstä edunsaajasta ei nykyisin ole. Ehdotetun säännöksen sisältö vastaa nouda- tettua käytäntöä.

Korvaukset maksettaisiin 1 momentissa olevan pääsäännön mukaan asianomaiselle virkamiehelle. Myös perheellisyyteen perus- tuvat korvaukset maksettaisiin virkamiehelle.

Tarvittaessa korvaukset voitaisiin kuiten- kin maksaa suoraan palvelun tuottajalle. Esimerkiksi asuntokorvaus suoritetaan yleensä siten, että edustusto maksaa vuokran asunnon vuokranantajalle.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin avio- ero- ja kuolemantapauksia koskevista poik- keuksista. Perheenjäsenten muuttokorvaus ja muuttomatkakorvaus voidaan maksaa näille

itselleen, jos puoliset ovat eronneet tai virkamies kuolee ulkomaanedustuksen aikana.

8 §. *Muut korvaukset.* Lähtökohtana on, että ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmä kattaa yksityiskohdissaan kaikki tapaukset, joissa korvauksia on tarkoitus maksaa. Poikkeustilanteita varten on kuitenkin tarpeellista antaa ulkoasiainministeriölle mahdollisuus yksittäisissä tapauksissa maksaa täydentäviä korvauksia. Vastaava säännös on nykyisin asetuksessa. Sen soveltaminen on ollut erittäin poikkeuksellista.

9 §. *Tarkemmat säännökset korvauksista.* Lain 9 §:ssä ehdotetaan annettavaksi asetuksenantovaltuus tarkempien säännösten antamiseksi 4 ja 5 §:ssä säädetyistä korvauksista. Asetuksenantovaltuus on muotoiltu ottaen huomioon perustuslain 80 §:n asettamat vaatimukset.

Korvaussäädösten rakenne esitetään uudistettavaksi kaksiportaiseksi. Nykyisin asetuksessa määritellyt korvauserusteet nostettaisiin lain tasolle, jolloin korvausten yleiset perusteet määriteltäisiin laissa. Kun kysymys on ulkoasiainhallinnon sisäisestä järjestelmästä, jossa ministeriö edustaa valtiotyöntäjä, yksityiskohtaiset säännökset annettaisiin ulkoasiainministeriön asetuksella, kuten nykyisin.

Korvauslajikohtaiset säännökset 4 ja 5 §:ssä määrittäisivät perusteet lain tasolla ja 6 §:n säännös ne yleiset perusteet, joita voidaan käyttää erottelevina tekijöinä yksityiskohtaisissa säännöksissä. Ulkoasiainministeriön asetuksella säädettäisiin yksityiskohtaisesti korvausten maksamisen edellytyksistä, korvausten määrätymisperusteista, korvausmäärästä sekä menettelystä korvausten hakemisessa, myöntämisessä ja maksamisessa.

3. Luku **Erinäiset säännökset**

10 §. *Takaisinperintä.* Pykälässä säädettäisiin työntekijän oikeudesta periä aiheuttomasti maksettu korvaus takaisin valtion virkamieslain 60 §:n mukaisesti. Sääntely vastaa nykyistä sääntelyä.

11 §. *Muutoksenhaku.* Ehdotettu 11 § sisältää säännökset muutoksenhausta. Korvauksia koskevaan päätökseen saisi hakea oikaisua virkamieslaissa säädetyllä tavalla ja oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen

saisi hakea muutosta hallintolainkäyttölaissa säädetyllä tavalla.

Vastaava säännös on nykyisen lain 6 §:ssä. Erona on se, että nykyisen lain mukaan edustuston päätöksestä valitetaan ulkoasiainministeriöön, mutta ehdotuksen mukaan edustuston päätökseen haettaisiin oikaisua ulkoasiainministeriöltä. Tämä olisi yhdenmukaista nykyisen hallintolainkäyttöä koskevan sääntelyn kanssa.

12 §. *Tarkemmat säännökset.* Pykälä sisältäisi valtuutuksen tarkempien säännösten antamiseksi lain täytäntöönpanosta ulkoasiainministeriön asetuksella. Edellä 9 §:n kohdalla selostettujen perusteiden mukaisesti säädösrakenteeseen kuuluisi laki ja ministeriön asetukset.

13 §. *Voimaantulo.* Pykälä sisältäisi tavanomaisen voimaantulosäännöksen ja aikaisemman lain kumoamissäännöksen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä lokakuuta 2005.

14 §. *Siirtymäsäännös.* Muutoksena korvausjärjestelmän yksityiskohtiin lain tasolla ehdotetaan asettautumiskorvauksen poistamista erillisenä korvauslajina. Uudistetussa järjestelmässä vastaavat kustannukset katettaisiin laskennallisena osana paikalliskorvauksessa.

Siirtymävaiheessa on tarpeen maksaa asettautumiskorvausta ulkomaanedustustosta toiseen siirtyville ja ministeriöön palaaville virkamiehille, koska nämä eivät ole ehtineet saada vastaavaa korvausta osana paikalliskorvauksista. Tämän johdosta ehdotetaan säädettäväksi 14 §:ssä olevassa siirtymäsäännöksessä, että asettautumiskorvausta maksetaan niille, jotka siirtyvät ulkomaanedustuksesta toiseen asemapaikkaan tai ulkoasiainministeriöön viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2006.

Vastaavan siirtymäkauden ajan voidaan muuttokorvauksen sijasta korvata virkamiehelle muutto nykyjärjestelmän mukaisesti laskua vastaan.

2. **Tarkemmat säännökset ja määräykset**

Ulkomaanedustuksen korvaussäädösten rakenne ehdotetaan uudistettavaksi kaksipor-

taiseksi. Uusi laki ulkomaanedustuksen korvauksista ja sen nojalla annettava ulkoasiainministeriön asetus korvaisivat aiemman lain, asetuksen ja ulkoasiainministeriön päätöksen.

Ehdotetun lain 9 § edellyttää, että ulkoasiainministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset laissa säädettyjen korvausten maksamisen edellytyksistä, korvausten määräytymisperusteista, korvausmääristä sekä menettelystä korvausten hakemisessa, myöntämisessä ja maksamisessa.

3. Voimaantulo

Ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmän uudistus, johon kuuluvat ehdotettu laki ja sen nojalla annettava ulkoasiainministeriön asetus ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun laki on hyväksytty ja vahvistettu.

Voimaantulon ajankohta on kuitenkin syytä määritellä siten, että valmisteltavana olevista henkilöstösiirroista aiheutuisi mahdollisimman vähän soveltamisongelmia siirtymävaiheessa. Tämän johdosta on päädytty ehdottamaan, että laki tulisi voimaan 1 päivänä lokakuuta 2005.

4. Säättämisjärjestys

Perustuslain 80 §:n mukaan lailla on säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Tasavallan presidentti, valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuuden nojalla.

Ehdotettuun lakiin ulkomaanedustuksen korvauksista sisältyvät nykyisin asetuksessa olevat säännökset korvausjärjestelmän perusteista. Näihin kuuluvat säännökset korvauslajeista ja niiden perusteista sekä korvauksen suuruuteen vaikuttavista määräytymisperusteista.

Ehdotus sisältää myös asetuksenantovaltuuden, jonka mukaan ulkoasiainministeriön asetuksella annettaisiin tarkemmat säännökset laissa säädettyjen korvausten maksamisen edellytyksistä, korvausten määräytymisperusteista, korvausmääristä sekä menettelystä korvausten hakemisessa, myöntämisessä ja maksamisessa.

Hallitus katsoo, että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

ulkomaanedustuksen korvauksista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään korvauksista, joita maksetaan ulkomaanedustukseen määrätyn ulkoasiainhallinnon virkamiehen ulkomailla suorittamasta työstä ja paikallisista olosuhteista johtuvien erityisten menojen kattamiseksi.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *puolisolla* virkamiehen aviopuolisoa;

2) *lapsella*:

a) virkamiehen alle 18-vuotiasta lasta, jonka huoltaja virkamies on ja joka ei ansaitse elatustaan omalla työllään;

b) puolison alle 18-vuotiasta lasta, jonka huoltaja puoliso on, joka ei ansaitse elatustaan omalla työllään ja joka asuu tai on asunut samassa taloudessa virkamiehen kanssa;

c) virkamiehen alle 20-vuotiasta lasta, jonka huoltaja virkamies oli ennen kuin lapsi täytti 18 vuotta, joka ei ansaitse elatustaan omalla työllään ja joka päätoimisesti opiskelee lukiossa tai ammatillisessa oppilaitoksessa;

d) puolison alle 20-vuotiasta lasta, jonka huoltaja puoliso oli ennen kuin lapsi täytti 18 vuotta, joka ei ansaitse elatustaan omalla työllään, joka päätoimisesti opiskelee lukiossa tai ammatillisessa oppilaitoksessa ja joka asuu tai on asunut samassa taloudessa virkamiehen kanssa; tai

e) samassa taloudessa virkamiehen kanssa asuvaa virkamiehen tai puolison 18 vuotta täyttäneitä lasta, jonka huoltaja virkamies tai puoliso on ja joka sairauden, vian tai vamman vuoksi ei kykene elättämään itseään omalla työllään;

3) *perheenjäsenellä* puolisoa tai lasta;

4) *mukana seuraavalla* perheenjäsenellä, joka pysyvästi, vähintään kuuden kuukauden ajan yhtäjaksoisesti oleskelee asemapaikassa ja asuu samassa taloudessa virkamiehen kanssa;

5) *kotiapulaisella* kotitaloustyöntekijän työsuhteesta annetussa laissa (951/1977) tarkoitettua työntekijää, joka on työsopimus-suhteessa virkamieheen ja joka välittömästi ennen palvelussuhteen alkamista asui Suomessa;

6) *asemapaikalla* edustuston sijaintipaikkaa; ja

7) *asemamaalla* edustuston sijaintivaltiota.

3 §

Ratkaisuvalta

Tässä laissa säädettyjen korvausten myöntämisestä päättää ulkoasiainministeriö, jollei ulkoasiainministeriön asetuksella ratkaisuvaltaa ole annettu edustustolle.

2 luku

Korvaukset

4 §

Paikalliskorotus

Ulkomailla suoritetusta työstä ja paikallisista olosuhteista johtuvien erityisten menojen kattamiseksi virkamiehelle maksetaan *paikalliskorotusta*.

5 §

Erityiskorvaukset

Paikalliskorotuksen lisäksi maksetaan erityiskorvauksia siten kuin ulkoasiainministeriön asetuksella tarkemmin säädetään:

1) korvausta ulkomaanedustukseen ja ulkomaanedustuksessa asemamaasta toiseen muuttamisen edellyttämiä välttämättömiä hankintoja varten (*varustautumiskorvaus*);

2) korvausta muutosta aiheutuvista kustannuksista (*muuttokorvaus*);

3) korvausta kohtuullisista asumiskustannuksista (*asuntokorvaus*);

4) korvausta lapsen koulutuksesta aiheutuvista kohtuullisista kustannuksista (*koulutuskorvaus*);

5) korvausta muuttomatkoiosta, kotilomatkoista Suomeen, tapaamismatkoista perheenjäsenten asuessa asemamaan ulkopuolella, sukulaisen kuolemantapauksen johdosta tehdyistä matkoista Suomeen ja kotiapulaisen matkoista aiheutuvista kohtuullisista kustannuksista (*matkakorvaus*);

6) korvausta virkatehtäviin liittyvien edustilaisuuksien järjestämisestä aiheutuvista ja muista edustamiseen liittyvistä kustannuksista (*edustuskorvaus*);

7) korvausta terveyteen, turvallisuuteen ja viihtyvyyteen vaikuttavista haitallisista olosuhteista (*olosuhdekorvaus*); sekä

8) korvausta virkamiehen tai mukana seuraavan perheenjäsenen omaisuudelle asemapaikalla muuten kuin virkatehtävää hoidettaessa sattuneesta vahingosta, jota ei ole voitu kattaa vakuutuksella (*vakuutusta täydentävä korvaus*).

6 §

Korvausten yleiset määräytymisperusteet

Korvausten yleisiä määräytymisperusteita ovat korvauslajin mukaiset todelliset tai laskennalliset menot, virkamiehen tehtävän asettamat vaatimukset, toimikauden pituus, virkamiehen perheellisyys ja asemapaikan olosuhteet.

7 §

Edunsaaja

Tässä laissa tarkoitettut korvaukset maksetaan korvaukseen oikeutetulle virkamiehelle tai suoraan virkamiehen vastaanottaman palvelun tuottajalle.

Muutto- ja muuttomatkakorvaus voidaan maksaa virkamiehen mukana seuranneelle perheenjäsenelle, jos virkamies on kuollut tai puoliset ovat eronneet.

8 §

Muut korvaukset

Yksittäisessä tapauksessa voidaan erityisestä syystä maksaa korvausta sellaisista tämän lain soveltamisalaan kuuluvista menoista, joita 4 ja 5 §:ssä säädettyjen korvausten ei katsota kattavan.

9 §

Tarkeimmat säännökset korvauksista

Ulkoasiainministeriön asetuksella annetaan tarkeimmat säännökset tässä laissa säädettyjen korvausten maksamisen edellytyksistä, korvausten määräytymisperusteista, korvausmääristä sekä menettelystä korvausten hakemisessa, myöntämisessä ja maksamisessa.

3 luku

Erinäiset säännökset

10 §

Takaisinperintä

Aiheettomasti maksettu korvaus voidaan periä takaisin siten kuin valtion virkamieslain (750/1994) 60 §:ssä säädetään.

11 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa säädettyjä korvauksia koskevaan päätökseen saa hakea oikaisua valtion

virkamieslaissa säädetyllä tavalla. Edustuston päätökseen haetaan oikaisua ulkoasiainministeriöltä.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetyllä tavalla.

12 §

Tarkemmat säännökset

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta voidaan antaa ulkoasiainministeriön asetuksella.

4 luku

Voimaantulosäännökset

13 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 2005.

Helsingissä 29 päivänä huhtikuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Tällä lailla kumotaan ulkomaanedustuksen virkamiehille paikallisten erikoisolosuhteiden perusteella suoritettavista korvauksista sekä muista etuuksista annettu laki (651/1993).

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

14 §

Siirtymäsäännös

Jos virkamies siirtyy ulkomaanedustuksessa asemapaikasta toiseen tai ulkoasiainministeriöön viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2006, hänelle maksetaan asettautumiskorvaus ja hänelle voidaan maksaa muuttokustannusten korvaus niiden säännösten mukaisesti, jotka olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Pääministeri *Matti Vanhanen*

Asetusluonnos

Ulkoasiainministeriön asetus

ulkomaanedustuksen korvauksista

Ulkoasiainministeriön päätöksen mukaisesti säädetään ulkomaanedustuksen korvauksista päivänä kuuta 2005 annetun lain (/2005) nojalla.

1 luku

Paikalliskorotus

1 §

Paikalliskorotuksen perusarvot, virkanimikkeiden rinnastukset ja asemapaikkojen kalleuskertoimet

Paikalliskorotuksen suuruus määräytyy siten, että virkamiehen virkanimikkeeseen tai tehtävän perusteella määritelty paikalliskorotuksen perusarvo kerrotaan asemapaikan hintatasoon perustuvalla kalleuskertoimella ja valuuttakerroin määrätty ulkoasiainministeriön vahvistaman tilikurssin mukaan.

Paikalliskorotuksen perusarvot, virkanimikkeiden rinnastukset ja asemapaikkojen kalleuskertoimet ovat tämän asetuksen liitteinä 1 — 3.

2 §

Puoliso- ja lapsikorotus

Paikalliskorotusta maksetaan korotettuna:

1) mukana seuraavan puolison osalta 20 prosentilla tehtäväluokan 1 paikalliskorotuksesta, jos paikalliskorotuksen perusarvo määräytyy tehtäväluokkien 1—6 tai palkkausryhmien I—VI perusteella, ja 20 prosentilla tehtäväluokan 3 paikalliskorotuksesta, jos paikalliskorotuksen perusarvo määräytyy tehtäväluokkien 7 tai 8 perusteella (*puolisokorotus*);

2) lapsen osalta 12,5 prosentilla tehtäväluokan 6 paikalliskorotuksesta (*lapsikorotus*).

Lapsikorotusta maksetaan kuitenkin vain

opintotukilain (65/1994) nojalla myönnetyn opintotuen määrän ylittävältä osalta.

3 §

Edustuston päällikön sijaisen paikalliskorotus

Kun virkamies on määrätty edustuston päällikön sijaiseksi tai väliaikaiseksi edustuston johtavaksi virkamieheksi yli viideksi arkipäiväksi tai yli seitsemäksi kalenteripäiväksi, maksetaan tältä ajalta lisäyksenä hänen paikalliskorotukseensa 25 prosenttia asemapaikalla maksettavasta tehtäväluokan 2 mukaisesta paikalliskorotuksesta.

4 §

Paikalliskorotuksen maksaminen

Paikalliskorotusta maksetaan siitä lukien, kun virkamies on toimikauden alkaessa saapunut asemapaikalle.

Puolisokorotusta maksetaan siitä lukien, kun puoliso on virkamiehen toimikauden alkaessa saapunut asemapaikalle.

Puolisokorotusta maksetaan myös sinä aikana, jolloin perheenjäsen on väliaikaisesti poissa asemapaikalta enintään 120 vuorokautta vuodessa tai enintään kymmenen vuorokautta kalenterikuukaudessa, jos hän oleskelee asemapaikalla yhteensä alle vuoden (*väliaikainen poissaolo*). Väliaikaisena poissaolona ei pidetä aikaa, jonka puoliso on virkamiehen mukana virkamatkalla tai itse edustuston tai ulkoasiainministeriön määrämällä virkamatkalla.

Paikalliskorotus maksetaan kultakin kalenterikuukaudelta sen 15 päivänä. Jos paikal-

liskorotus maksetaan vajaalta kalenterikuu-kaudelta, lasketaan kalenteripäivän paikalliskorotus jakamalla kuukauden paikalliskorotus kyseisen kuukauden kalenteripäivien lukumäärällä.

2 luku

Muuttokorvaus

5 §

Muuttokorvauksen edellytykset

Toimikauden alkaessa muuttokorvaus maksetaan muutosta Suomesta asemamaahan tai asemamaasta toiseen, jos virkamiehen toimikausi asemapaikassa jatkuu vähintään yhden vuoden ajan. Toimikauden päättyessä korvaus maksetaan, jos virkamies muuttaa Suomeen kolmen kuukauden kuluessa toimikautensa päättymisestä. Toimikauden päättyessä maksettava korvaus voidaan maksaa myös muutettaessa muualle kuin Suomeen, jolloin muuttokorvaus määräytyy muutettavan matkan mukaan, kuitenkin enintään sen suuruisena mitä muutettaessa Suomeen olisi maksettu.

Alle yhden vuoden ajan kestävien toimikausien muuttokorvauksesta määrää ulkoasiainministeriö.

Asemapaikan sisällä tapahtuvat muutot korvataan tositteita vastaan.

Toimikauden alkaessa muuttokorvaus maksetaan korotettuna, jos perheenjäsen seuraa mukana. Toimikauden päättyessä muuttokorvaus maksetaan korotettuna, jos mukana seuraava puoliso tai lapsi muuttaa asemapaikalta Suomeen tai muualle kolmen kuukauden kuluessa virkamiehen toimikauden päättymisestä. Lapsen muuttokustannukset maksetaan kuitenkin vielä välittömästi sen lukukauden päätyttyä, jonka kuluessa virkamiehen toimikausi päättyi.

6 §

Muuttokorvauksen suuruus

Muuttokorvauksen suuruus määräytyy kuljetuskustannusten, pakkauksen, purkauksen,

vakuutuksen ja välivarastoinnin perusteella ottaen huomioon virkamiehen tehtävän asettamat vaatimukset ja mukana seuraavat perheenjäsenet. Korvausten perusteena olevat tehtäväluokkien perusteella vahvistetut *muuttokutioiden enimmäismäärät* ovat tämän asetuksen liitteenä 4. Mukana seuraava puoliso korottaa muutto-oikeutta 7 m³ ja jokainen mukana seuraava lapsi 5 m³.

Määräaikaisen avustajan korvausten perusteena oleva muuttokutioiden enimmäismäärä on 8 m³, jos määräaikaisen avustajan toimikausi asemapaikassa jatkuu alle yhden vuoden ajan.

Muutto-oikeuden ja muuttoreitin mukaiset *muuttokorvausten enimmäismäärät* ovat tämän asetuksen liitteenä 5.

7 §

Muuttokorvauksen maksaminen

Muuttokorvaus maksetaan aikaisintaan kaksi kuukautta ennen siirtopäivää. Puolison tai lapsen osuus muuttokorvauksesta maksetaan kuitenkin aikaisintaan kaksi kuukautta ennen puolison tai lapsen muuttamisesta asemapaikalle.

3 luku

Asuntokorvaus

8 §

Ratkaisuvalta

Asuntokorvauksen maksamisesta päättää edustusto.

9 §

Asuntokorvauksen edellytykset

Asuntokorvausta maksetaan asemapaikalla olevasta asunnosta aiheutuvista asumiskustannuksista sinä aikana, jolloin virkamies on määrätty ulkomaanedustuksen tehtävään.

Asuntoa hyväksyttäessä otetaan huomioon asemapaikan olosuhteet, virkamiehen tehtävän asettamat vaatimukset ja perheellisyys.

10 §

Asumiskustannukset

Asuntokorvauksen perusteena oleviin asumiskustannuksiin luetaan asunnon vuokra, lämmitys-, vesi-, kaasu- ja sähkömaksut, puhelimen asennus- ja perusmaksut, asuntoon kuuluvan autotallin maksu sekä muut virkamiehen asumiseen välittömästi liittyvät välttämättömät asumiskustannukset.

Jos asunnon yhteydessä on käytettävissä autotalli, autotallipaikka tai katettu autopaikka, virkamieheltä peritään autotallin omavastuuosuutena 35 euroa kuukaudessa.

11 §

Asuntokorvaus väliaikaisesta asumisesta

Asuntokorvauksena maksetaan väliaikaisesta hotelli- tai muusta asumisesta aiheutuvat välttämättömät asumiskustannukset silloin, kun tämän asetuksen 9 §:ssä tarkoitettu asunto ei ole virkamiehen käytettävissä.

4 luku

Matkakorvaukset

12 §

Muuttomatkakorvaus

Virkamiehen ja mukana seuraavan perheenjäsenen muuttomatka Suomesta asemapaikalle, asemapaikalta toiselle tai asemapaikalta Suomeen aiheutuneista kustannuksista maksetaan virkamiehelle korvaus soveltuvin osin virkamatkoista voimassa olevan valtion virkaehtosopimuksen (jäljempänä valtion matkustussääntö) mukaisesti.

Lapsen muuttomatkan ajalta päivärahaa maksetaan kuitenkin 50 prosenttia virkamiehelle maksettavan päivärahasta määräästä.

Korvaukset maksetaan virkamiehen tekemän matkalaskun perusteella.

13 §

Kotilomamatkakorvaus

Virkamiehen ja mukana seuraavan perheenjäsenen edestakaisesta matkasta virkamiehen asemapaikalta Suomeen aiheutuneista kustannuksista maksetaan virkamiehelle kotilomamatkakorvaus soveltuvin osin valtion matkustussäännön mukaisesti kuitenkin niin, että päivärahoja ei makseta eikä Suomessa oleskelusta aiheutuvia muitakaan kustannuksia korvata.

Korvaus maksetaan joka toinen vuosi, jos virkamiehen asemapaikka on Euroopassa, ja joka vuosi, jos virkamiehen asemapaikka on Euroopan ulkopuolella. Korvauksen maksamisen edellytyksenä on lisäksi, että virkamiehen toimikausi asemapaikalla on alkanut viimeistään korvausvuoden huhtikuun ensimmäisenä päivänä ja että virkamies korvausvuoden toukokuun ja seuraavan vuoden huhtikuun lopun välisenä aikana viettää kotilomamatkallaan varsinaisesta vuosilomastaan yhtäjaksoisesti vähintään 12 arkipäivää Suomessa. Mukana seuraavan perheenjäsenen ja kotiapulaisen matkasta maksettavan korvauksen edellytyksenä on vastaavasti, että hän korvausvuoden toukokuun ja seuraavan vuoden huhtikuun lopun välisenä aikana matkallaan oleskelee yhtäjaksoisesti vähintään 12 arkipäivää Suomessa.

Oikeutta korvaukseen ei ole, jos kotilomamatka alkaa alle neljä kuukautta ennen kuin virkamies tai mukana seuraava perheenjäsen muuttaa Suomeen tai jos kotilomamatka alkaa alle neljä kuukautta ennen kuin virkamiehen virkasuhde päättyy.

14 §

Tapaamismatkakorvaus

Perheenjäsenen edestakaisesta tapaamismatkasta perheenjäsenen pysyvältä asuinpaikalta virkamiehen asemapaikalle tai Helsinkiin taikka virkamiehen matkasta asemapaikaltaan perheenjäsenen pysyvältä asuinpaikalle aiheutuneista matkakuluista maksetaan virkamiehelle korvaus. Korvaus maksetaan vain toiselle puolisoista, jos puoliso on virkamiehinä määrätty eri asemapaikkoihin.

Korvaus maksetaan enintään kahdesta edestakaisesta matkasta kalenterivuodessa. Oikeus kahteen tapaamismatkaan edellyttää, ettei korvausvuoteen ajoitu virkamiehen muutto Suomesta tai Suomeen eikä perheenjäsenen muutto asemapaikalle tai asemapaikalta. Muussa tapauksessa maksetaan korvaus korkeintaan yhdestä matkasta kyseisenä kalenterivuotena.

Mikäli virkamies käyttää tapaamismatkan perheenjäsenen tai perheenjäsenen sijasta, korvataan hänelle vastaavasti korkeintaan kaksi tapaamismatkaa vuodessa.

15 §

Kuolemantapauksen johdosta maksettava matkakorvaus

Virkamiehelle maksetaan edestakaisesta matkasta asemapaikalta Helsinkiin aiheutuneista kustannuksista:

1) virkamiehen ja mukana seuraavan perheenjäsenen matkakulut, jos perheenjäsen on kuollut;

2) mukana seuraavan perheenjäsenen matkakulut, jos virkamies on kuollut;

3) virkamiehen ja mukana seuraavan puolison matkakulut, jos virkamiehen tai puolison vanhempi on kuollut;

4) virkamiehen matkakulut, jos virkamiehen huollettavana ollut muukin kuin edellä 1 -kohdassa tarkoitettu virkamiehen lapsi on kuollut; ja

5) puolison matkakulut, jos puolison huollettavana ollut muukin kuin edellä 1 -kohdassa tarkoitettu puolison lapsi on kuollut.

Korvaus maksetaan saman kuolemantapauksen yhteydessä enintään yhdestä edestakaisesta matkasta ja vain, jos virkamies tai mukana seuraava perheenjäsen ei saa korvausta yksityisesti ottamansa vakuutuksen perusteella.

16 §

Kotiapulaisen matkakorvaukset

Virkamiehelle maksetaan kotiapulaisen Suomesta asemapaikalle, asemapaikalta toiselle tai asemapaikalta Suomeen muuttomat-

kasta aiheutuneet matkakulut ja enintään 20 kilogramman muuttotavaran kuljetuskustannukset saattamattomana matkatavarana.

Virkamiehelle maksetaan muuttomatkan lisäksi enintään yksi kotiapulaisen Suomen ja asemapaikan välinen edestakainen matka vuodessa, jos kotiapulaisen työsopimussuhde jatkuu vähintään yhdeksän kuukautta.

5 luku

Muut korvaukset

17 §

Varustautumiskorvauksen edellytykset

Varustautumiskorvaus maksetaan, jos virkamies muuttaa Suomesta asemamaahan tai asemamaasta toiseen ja jos virkamiehen toimikausi asemapaikalla jatkuu vähintään yhden vuoden.

Virkamiehen tehtävän asettamien vaatimusten perusteella määritellyt *varustautumiskorvausten määrät* ovat tämän asetuksen liitteenä 6. Korvausta maksetaan tästä määrästä:

1) 100 prosenttia, jos virkamies määrätään ulkomaanedustukseen ensimmäisen kerran tai jos virkamies määrätään ensimmäisen kerran diplomaattisen edustuston tai lähetetyn pääkonsulin johtaman pääkonsulaatin päällikön tehtävään.

2) 75 prosenttia, jos edellisestä siirtopäivästä on kulunut seitsemän vuotta;

3) 50 prosenttia, jos edellisestä siirtopäivästä on kulunut viisi vuotta; ja

4) 30 prosenttia, jos edellisestä siirtopäivästä on kulunut kolme vuotta.

Edellä 2 momentissa säädettyä korvausta korotetaan 20 prosentilla, jos puoliso seuraa mukana, ja 10 prosentilla jokaisesta mukana seuraavasta lapsesta. Korotus maksetaan, jos perheenjäsen muuttaa virkamiehen asemapaikalle kuuden kuukauden kuluessa virkamiehen toimikauden alkamisesta ja asuu väliaikaista poissaoloa lukuunottamatta samassa taloudessa virkamiehen kanssa yli vuoden ajan.

Korvausta voidaan maksaa edellä 2 momentissa säädetystä poiketen, jos virkamie-

hen tehtävät muuttuvat olennaisesti vaativammiksi.

18 §

Varustautumiskorvauksen maksaminen

Varustautumiskorvaus maksetaan aikaisintaan kaksi kuukautta ennen ulkomaanedustuksen toimikauden alkamista. Puolison tai lapsen osuus varustautumiskorvauksista maksetaan kuitenkin aikaisintaan kaksi kuukautta ennen puolison tai lapsen muuttamista asemapaikalle.

19 §

Koulutuskorvaus

Koulutuskorvauksena maksetaan mukana seuraavan lapsen esi-, perus-, lukio- ja ammatillisesta perusopetuksesta aiheutuvat kohtuulliset koulun kirjoittautumis-, lukukausi-, oppilasvakuutus- ja koulukuljetusmaksut sekä muut välttämättömät kustannukset.

Korvattavien kustannusten kohtuullisuutta harkittaessa otetaan huomioon asemapaikan erityiset olosuhteet, opetuksen taso ja sisältö, opetuskielen ja koulujärjestelmän tarkoituksenmukaisuus ottaen huomioon lapsen aikaisempi koulunkäynti sekä jatkokoulutusmahdollisuudet.

Koulutuskorvaus maksetaan, jos virkamiehen toimikausi jatkuu vähintään yhden vuoden ajan.

Korvausta voidaan maksaa esikoululuokan kustannuksista edellyttäen, että kyseessä on ensimmäistä varsinaista koululuokkaa edeltävä luokka, jonka käyminen jatkokoulutustakin silmällä pitäen on perusteltua. Korvausta maksetaan kuitenkin aikaisintaan, kun lapsi on täyttänyt viisi vuotta.

Perusopetuksessa tarvittavan oppimateriaalin hankintaa varten virkamiehelle maksetaan kutakin lasta kohden 200 euroa lukuvuodessa, jos oppimateriaalikustannukset eivät sisälly lukukausimaksuun.

Lukio- tai ammatillisesta perusopetuksesta aiheutuvat kustannukset maksetaan, jos lapsi ei ole suorittanut suomalaisen koulujärjestelmän mukaista lukion tai ammatillisen oppilaitoksen oppimäärää. Virkamieheltä peri-

tään omavastuuna 200 euroa lukuvuodessa, jos oppikirjat sisältyvät oppilaitoksen lukukausimaksuun.

Suomessa koulua käyvän ja ministeriön hyväksymässä asuntolassa asuvan lapsen koulutuskorvauksena maksetaan 85 prosenttia asuntolapalvelusta maksettavasta määrästä, kuitenkin enintään 2270 euroa kuukaudessa koulun lukuvuoden ajan.

Suomessa sijaitsevan oppilaitoksen yhteydessä olevassa oppilasasuntolassa asuvan lapsen koulutuskorvauksena maksetaan asuntolan täysihoitomaksu, kuitenkin koulun lukuvuoden ajalta enintään 480 euroa kuukaudessa.

Kolmannessa maassa koulua käyvän lapsen koulutuskorvauksena maksetaan sisäoppilaitosmaksut mukaan lukien koulun lukuvuoden ajalta enintään 480 euroa kuukaudessa.

20 §

Edustuskorvaus

Virkatehtävänä kotona tai muualla järjestetystä edustustilaisuudesta maksettavat *edustuskorvausten yksikköhinnat* ovat tämän asetuksen liitteenä 7.

21 §

Olosuhdekorvaus

Olosuhdekorvausta maksetaan niissä asemapaikoissa, joille on tämän asetuksen liitteessä 8 vahvistettu *olosuhdeluokitus ja korvausmäärät*. Korvausta korotetaan 50 prosentilla, jos puoliso seuraa mukana ja 25 prosentilla jokaisesta mukana seuraavasta lapsesta.

Olosuhdekorvauksen maksamisessa noudetaan soveltuvin osin mitä tässä asetuksessa on säädetty paikalliskorotuksen maksamisesta.

22 §

Vakuutusta täydentävä korvaus

Vakuutusta täydentävä korvaus maksetaan virkamiehen tai mukana seuraavan perheenjäsenen omaisuudelle asemapaikalla muuten

kuin virkatehtävää hoidettaessa sattuneesta vahingosta.

Korvauksen suuruus määräytyy virkamiehen tai mukana seuraavaan perheenjäsenen omaisuuden vakuutus sopimuksen korvausehtojen perusteella.

Korvaus maksetaan, jos virkamies tai mukana seuraava perheenjäsen ei saa korvausta vahingon aiheuttajalta tai muulta korvausvelvolliselta, jos vakuutusyhtiö edustuston sijaintipaikan erikoisolosuhteiden perusteella kieltäytyy vakuutus sopimuksesta tai -korvauksesta tai jos korvaus asian käsittely vakuutusyhtiössä viivästyy kohtuuttomasti.

Korvauksen määrää voidaan alentaa tai korvaus jättää kokonaan maksamatta, jos virkamies tai mukana seuraava perheenjäsen on myötävaikuttanut omaisuuden vahingoittumiseen.

Oikeus virkamiehen tai mukana seuraavan perheenjäsenen vahingoittuneeseen omaisuuteen tai siitä saatavaan korvaukseen siirtyy Suomen valtiolle virkamiehelle maksettua korvausta vastaavaan määrään.

6 luku

Erinäiset säännökset

23 §

Korvaukset samaan edustustoon määrätuille puolisoille

Kun ulkoasiainhallinnon virkamiehenä työskentelevät puoliset on määrätty samaan asemapaikkaan, puolisorotusta ei makseta ja kummallekin virkamiehelle maksetaan:

- 1) paikallisorotuksen perusarvo 12,5 prosentilla alennettuna;
- 2) lapsisorotus, olosuhdekorvaus, koulutuskorvaus ja tapaamismatkakorvaus vain toiselle;
- 3) varustautumis- ja muuttokorvaus vain toiselle; sekä
- 4) asuntokorvaus vain toiselle.

Jos puolisoitten oikeus edellä 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin korvauksiin määräytyy eri perustein, korvaus maksetaan korkeamman perusteen mukaan.

24 §

Korvaukset puolison saadessa muita tuloja tai korvauksia

Puolisokorotusta alennetaan puolison muiden kuin ulkoasiainhallinnon palveluksesta saatujen työ- tai muiden ansiotulojen perusteella, jos tulot ylittävät työttömyysturvalaisa (1290/2002) tarkoitetun peruspäivärahan 25-kertaisen määrän kuukaudessa. Maksettavaa korotusta alennetaan puolella siitä tulojen määrästä, joka ylittää edellä määritellyn peruspäivärahan määrän kuukaudessa.

Virkamiehelle maksetaan muita tässä asetuksessa säädettyjä, perheenjäsenestä maksettavia korvauksia ja korotuksia vain siltä osin, kuin puolison muu työnantaja ei näitä korvauksia maksa.

25 §

Korvaukset virkamiehen virkavapauden aikana

Virkamiehelle maksetaan korvaukset vastaavilla perusteilla ja vastaavassa suhteessa kuin valtion virkaehtosopimuksessa on sovittu virkamiehen virkavapauden aikana virkamiehelle maksettavasta palkkauksesta.

Virkamiehelle maksetaan tässä asetuksessa säädetty korvaukset myös sinä aikana kun hän valtion virkaehtosopimuksessa sovitun äitiysvapaan palkallisena aikana on palkattomalla isyysvapaalla.

26 §

Korvaukset evakuointimääräyksen aikana

Virkamiehen, mukana seuraavan perheenjäsenen ja kotiapulaisen evakuointimatkasta asemapaikan ulkopuolelle aiheutuvat kustannukset maksetaan noudattaen soveltuvin osin valtion matkustussääntöä. Päivärahaa maksetaan evakuointipaikan perusteella joko virkamiehelle tai puolisolle. Lapselle päivärahaa ei makseta. Päivärahaa ei makseta myöskään virkamiehelle tai puolisolle, jos virkamiehen evakuointipaikaksi määrätään Suomi ja jos hän asuu omassa asunnossaan.

Paikalliskorotus määräytyy sen asemapaikan perusteella, johon virkamies on määrätty ennen evakuointia. Jos virkamiehen evakuointipaikaksi määrätään Suomi, paikalliskorotusta maksetaan kolmen kuukauden ajan evakuointimääräyksen antamisesta.

Koulutuskorvaus maksetaan evakuointipaikalla samoin perustein kuin asemapaikalla. Jos virkamiehen evakuointipaikaksi määrätään Suomi, lapsen koulunkäynnistä muussa kuin julkisessa koulussa maksetaan korvaus vain jos:

- 1) lapsi on lukion viimeisellä luokalla;
- 2) lapselle ei ole paikkaa julkisessa koulussa;
- 3) evakuointimääräys on lyhytaikainen ja
- 4) virkamiehen toimikausi ulkomaanedustuksessa jatkuu

Kotiloma- ja tapaamismatkasta sekä matkasta kuolemantapauksen johdosta maksetaan tässä asetuksessa säädetty korvaukset kuitenkin niin, että matkan lähtö- ja päätepaikkana pidetään evakuointipaikkaa ja että korvauksia ei makseta, jos evakuointipaikaksi on määrätty Suomi.

27 §

Korvaukset kuolemantapauksen yhteydessä

Virkamiehen tai mukana seuraavan perheenjäsenen kuollessa asemapaikalla maksetaan korvaukset tässä pykälässä säädettyin poikkeuksin.

Paikalliskorotus, lapsen koulutuskorvaus ja asuntokorvaus maksetaan sen kalenterikuukauden loppuun, jonka aikana virkamies kuoli.

Mukana seuraavasta perheenjäsenestä korvaukset maksetaan virkamiehelle sen kalenterikuukauden loppuun, jonka aikana perheenjäsen kuoli. Muutokorvaus maksetaan kuitenkin virkamiehen toimikauden päättyessä.

28 §

Korvaukset määräaikaisessa virkasuhteessa

Ulkoasiainhallinnon määräaikaisessa virkasuhteessa ulkomaanedustukseen määrättylle virkamiehelle maksetaan tässä asetuksessa

säädetty korvaukset kuitenkin niin, että varustautumiskorvausta maksetaan 50 prosenttia 17 §:ssä säädetystä korvauksesta.

29 §

Korvausten hakeminen

Korvaukset maksetaan hakemuksesta. Puolisot voivat hakea 23 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja korvauksia yhteisellä hakemuksella. Virkamies on velvollinen viipymättä ilmoittamaan korvausten maksamisperusteisiin vaikuttavasta olosuhteiden muuttumisesta.

Hakemus on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä päivästä, jolloin korvaus olisi voitu maksaa. Korvausta koskeva päätös on tehtävä viimeistään kahden kuukauden kuluessa hakemuksesta.

Ulkoasiainministeriö voi antaa tarkempia ohjeita korvausten hakemisessa noudatettavasta menettelystä ja vahvistaa hakulomakkeiden kaavat.

30 §

Korvausten maksuvaluutta

Ulkoasiainministeriö päättää, missä valuutassa korvaukset maksetaan.

31 §

Ulkomaanedustuksen korvauslautakunta

Ulkoasiainministeriön yhteydessä on ulkomaanedustuksen korvauslautakunta, jonka ulkoasiainministeriö asettaa kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Lautakunnassa on kahdeksan jäsentä, joista neljä edustaa ulkoasiainministeriötä, kaksi valtiovarainministeriötä ja kaksi ulkoasiainministeriön henkilöstöä. Kullekin jäsenelle määrätään henkilökohtainen varajäsen. Yksi ulkoasiainministeriötä edustava jäsen toimii lautakunnan puheenjohtajana. Lautakunnan sihteereinä toimivat ulkoasiainministeriön määräämät virkamiehet.

Ulkomaanedustuksen korvauslautakunnan tehtävänä on käsitellä ulkomaanedustuksen virkamiehille maksettavien korvausten perus-

teita koskevat ja muut periaatteellisesti merkittävät asiat sekä antaa niistä lausunto samoin kuin suorittaa ne muutkin tehtävät, jotka ulkoasiainministeriö sille antaa.

Korvausten perusteista on hankittava valtioneuvoston raha-asiaivaliokunnan lausunto, jos valtiovarainministeriötä edustava jäsen ei ole puoltanut lausuntoa.

7 luku

Voimaantulosäännökset

32 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 200 _____.

Tällä asetuksella kumotaan ulkomaanedustuksen virkamiehille paikallisten erikoisolosuhteiden perusteella maksettavista korvauksista annettu asetus (652/1993) ja ulkomaanedustuksen virkamiehen omaisuudelle aiheutuneen vahingon korvaamisesta annettu asetus (416/1989).

Liite 1

Paikalliskorotusten perusarvot toistaiseksi olevassa virkasuhteessa

Tehtäväluokka	Virkanimike tai tehtävä	Perusarvo euroa vuodessa
1	Edustuston päällikkö (palkkaryhmä 13-15)	35 150
2	Edustuston päällikkö (palkkaryhmä 10-12)	33 900
3	Väliaikainen asiainhoitaja, II-virkamies isossa edustustossa (Berliini, Bryssel, EU-edustusto, Geneve, Lontoo, Moskova, Pariisi, Peking, Tallinna, Tokio, Tukholma, Washington, YK-edustusto)	23 750
4	Muu ulkoasiainneuvos, lähetystöneuvos, lehdistöneuvos, kehitysyhteistyöneuvos	19 500
5	Ulkoasiainsihteeri, hallinnollinen ulkoasiainsihteeri, lehdistösihteeri, kehitysyhteistyösihteeri,	17 100
6	Avustaja, hallinnollinen avustaja	14 500
7	Osastosihteeri	12 350
8	Muut	11 400

Paikalliskorotuksen perusarvot määräaikaisessa virkasuhteessa

Palkkausryhmä	Virkanimike tai tehtävä	Perusarvo euroa vuodessa
I	Erityisasiantuntija, rajavalvonta-asiantuntija, lehdistövirkamies	14 000
II	Erityisasiantuntija, rajavalvonta-asiantuntija, lehdistövirkamies	11 200
III	Erityisasiantuntija, rajavalvonta-asiantuntija, lehdistövirkamies	8 550
IV	Erityisasiantuntija, rajavalvonta-asiantuntija, lehdistövirkamies	8 100
V	Erityisasiantuntija, rajavalvonta-asiantuntija, lehdistövirkamies	6 650
VI	Erityisasiantuntija, rajavalvonta-asiantuntija, lehdistövirkamies	5 700

Virkanimikkeiden rinnastukset

Sovellettava virkanimike	Virkanimike
Ulkoasiainneuvos (ap)	Kiinteistöjohtaja, talousjohtaja, tietohallintojohtaja, puolustusasiainneuvos, sotilasedustaja, apulaissotilasedustaja (A28)
Lähetystöneuvos	Apulaispääsihteeri, atk-päällikkö, erikoistutkija, koulutuspäällikkö, lainsäädäntöneuvos, laskentapäällikkö, pääsihteeri, taloussihteeri, turvallisuuspäällikkö, viestityspäällikkö, ylitarkastaja, kaupallinen neuvos, puolustuspolitiikan erityisasiantuntija (A25-A27), apulaissotilasedustaja (A25-A27)
Ulkoasiainsihteeri	Informaatikko, kielenkääntäjä, kirjastonhoitaja, koulutussihteeri, lainsäädäntösihteeri, tarkastaja, tiedottaja, tutkija, tutkimussihteeri, ylikielenkääntäjä, ylivireviisori, kaupallinen sihteeri, apulaissotilasedustaja (A23-A24), puolustuspolitiikan erityisasiantuntija (A23-A24)
Hallinnollinen ulkoasiainsihteeri	Kamreeri, reviisori, sotilasasiantuntija (A21-A23)
Hallinnollinen avustaja	Arkistonhoitaja, hankintasihteeri, laskentasihteeri, notaari, pääkirjanpitäjä, ylivirastomestari, sotilasasiantuntija (A19-A20)
Osastosihteeri	Arkistosihteeri, kirjastoamanuenssi, kurssisihteeri, projektiavustaja, sotilasasiantuntija (A18)
Toimistosihteeri	Kirjanpitäjä, kirjaaja, puhelunvälittäjä, viestityssihteeri

Liite 3

Asemapaikkojen kalleuskertoimet

Kalleuskerroin	Asemapaikka
1,500	Tokio
1,450	Reykjavik, Soul
1,400	Oslo
1,350	
1,300	Kööpenhamina, Moskova
1,250	Bern, Geneve
1,200	Göteborg, Lontoo, Tukholma
1,150	Murmansk, Petroskoi, Pietari
1,100	Abuja, Berliini, Bryssel, Hong Kong, New York, Pariisi, Rooma, Wien
1,050	Ankara, Canberra, Dublin, Haag, Hampuri, Los Angeles, Luxemburgh, Ottawa, Ramallah, Sidney, Tel Aviv, Toronto, Washington
1,000	Ateena, Budabest, Kabul, Kiova, Nikosia, Peking, Praha, Rabat, Shanghai, Varsova, Vilna, Zagreb
0,950	Addis Abeba, Damaskos, Jakarta, Kanton, Lissabon, Ljubljana, Nairobi, Riika, Singapore, Sofia, Tallinna, Teheran, Windhoek
0,900	Abu Dhabi, Bangkok, Beograd, Brasillia, Bukarest, Caracas, Dar es Salaam, Kairo, Las Palmas, Lima, New Delhi, NMexiko, Pretoria, Riad, Santiago, Tunis
0,850	Katmandu, Managua
0,800	Hanoi, Kuala Lumpur, Lusaka, Manila
0,750	Buenos Aires, Islamabad

Muuttokuutioiden enimmäismäärät

Virkanimike tai tehtävä	Muuttokuutioiden enimmäismäärä m ³
Edustuston päällikkö	30
Väliaikainen asiainhoitaja, II-virkamies isossa edustustossa (Berliini, Bryssel, EU-edustusto, Geneve, Lontoo, Moskova, Pariisi, Peking, Tallinna, Tokio, Tukholma, Washington, YK-edustusto)	40
Muu ulkoasiainneuvos, lähetystöneuvos, lehdistöneuvos, kehitysyhteistyöneuvos ja I palkkausryhmän erityisasiantuntija, rajavalvonta-asiantuntija, lehdistövirkamies	35
Ulkoasiainsihteeri, lehdistösihteeri, kehitysyhteistyösihteeri, avustaja ja II tai III palkkausryhmän erityisasiantuntija, rajavalvonta-asiantuntija, lehdistövirkamies	30
Hallinnollinen ulkoasiainsihteeri, hallinnollinen avustaja, osastosihteeri ja IV - VI palkkausryhmän erityisasiantuntija, rajavalvonta-asiantuntija, lehdistövirkamies	25
Muut	20

Muuttokorvausten enimmäismäärät

Muuttokorvaus muutto-oikeuden ja muuttoreitin mukaan

Muuttoreitit

Varustautumiskorvausten määrät

Virkanimike tai tehtävä	Varustautumiskorvaus euroa
Edustuston päällikkö	13 000
Väliaikainen asiainhoitaja, II-virkamies isossa edustustossa (Berliini, Bryssel, EU-edustusto, Geneve, Lontoo, Moskova, Pariisi, Peking, Tallinna, Tokio, Tukholma, Washington, YK-edustusto)	13 000
Muu ulkoasiainneuvos, lähetystöneuvos, lehdistöneuvos, kehitysyhteistyöneuvos ja I palkkausryhmän erityisasiantuntija, rajavalvonta-asiantuntija, lehdistövirkamies	11 300
Ulkoasiainsihteri, lehdistösihteri, kehitysyhteistyösihteri, avustaja ja II tai III palkkausryhmän erityisasiantuntija, rajavalvonta-asiantuntija, lehdistövirkamies	9 100
Hallinnollinen ulkoasiainsihteri, hallinnollinen avustaja, osastosihteri ja IV - VI palkkausryhmän erityisasiantuntija, rajavalvonta-asiantuntija ja lehdistövirkamies	6 220
Muut	4 370

Edustuskorvausten yksikköhinnat

Kotiedustamisen yksikköhinnat on määritelty lounaan, päivällisen, buffet-aterian ja cocktail-vastaanoton lisäksi myös brunssille ja kevytlounaalle sekä pikkutarjoilulle kuten aamiainen, kahvitarjoilu tai drinkkitarjoilu.

Lounaalle ja päivälliselle on määritelty kaksi korvauskategoriaa: normaali ja vaativa. Pääsääntönä on normaalin korvauskategorian mukainen korvaus. Vaativa kategoria hyväksytään korvausperusteeksi, jos tilaisuuden aihe ja vieraiden korkea asema asettavat tarjottavien ruokien ja juomien tasolle poikkeuksellisia vaatimuksia. Vaativan kategorian mukaista korvausta voidaan suorittaa tilaisuudesta, johon osallistuu korkeatasoisia, edustuston tehtävien kannalta tärkeitä vieraita (esim. valtionhallinnon, yritys- ja kulttuurielämän korkein johto). Tämä korvauskategoria koskee siten pääasiassa edustuston päälliköitä. Buffet-aterialle on myös määritelty kaksi korvauskategoriaa, joista korkeamman käyttö edellyttää sitä, että kaikki vieraat istuvat katetuissa pöydissä.

Vastaanoton yksikkökorvaus suoritetaan täysimääräisenä 1—100 vieraille. Yksikkökorvaus alenee (% täydestä korvauksesta) vierasmäärän kasvaessa seuraavasti:

- 1) 101- 200 henkilöstä 80 %
- 2) 201- 300 henkilöstä 60 %
- 3) 301 tai enemmän 40 %

Yksikköhinnat ovat kattohintoja. Tarjoilun taso tulee lähtökohtaisesti mitoittaa yksikköhinnan pohjana olevan ateriakategorian mukaisesti. Jos on tarkoituksenmukaista järjestää tilaisuus, jossa tarjoilu on vähäisempää, tulee käyttää yksikköhintaa alempaa velotusperustetta.

Yksikköhinta on korvaus ruokien ja juomien hankkimisesta ja valmistamisesta, koristelun ja muun materiaalin hankkimisesta sekä yleiskuluista. Lisäksi voidaan korvata edustustyöohjeissa erikseen määritellyt kuluerät.

Olosuhdeluokitus ja korvausmäärät

Olosuhdeluokitus:

1	2	3	4	5
Las Palmas New York Ottawa Rabat Reykjavik Toronto Tunis Washington	Canberra Hongkong Los Angeles Singapore Sydney Tokio	Abu Dhabi Ankara Buenos Aires Kuala Lumpur Pietari Pretoria Windhoek	Beograd Brasilia Bukarest Kiova Moskova Santiago Sofia	Bangkok Damaskus Kairo Mexico

6	7	8	9	10
Caracas Hanoi Lima Manila Shanghai Soul	Jakarta Katmandu Managua Nairobi New Delhi Petroskoi Tel Aviv	Addis Abeba Dar es Salaam Lusaka Maputo Peking	Islamabad Murmansk Ramallah Riad	Abuja Kabul Teheran

Korvausmäärät:

Olosuhdehaittaluokka	Euroa kuukaudessa
1	60
2	120
3	180
4	240
5	300
6	360
7	420
8	480
9	540
10	600